
Opdrachtgever:

Juust B.V.
T.a.v. Mevrouw J. van Gastel
Goessestraatweg 19
4421 AD KAPELLE

Datum: 8 december 2020

Onderwerp:

Rapportage Quickscanonderzoek Ecologische waarden projectlocatie Rijzenburgseweg, Sommelsdijk (ons kenmerk: 20-743)

Opgesteld door:

De heer M.J.M Coenen

Geachte mevrouw van Gastel,

Hierbij ontvangt u van ons de rapportage inzake de terreininspectie (Quicksan Ecologische Waarden), welke is uitgevoerd op 14 oktober 2020, terplekke van de ingreeplocatie aan de Rijzenburgseweg te Sommelsdijk, zie figuur 1.

Aanleiding

Het voornemen is om diverse opstallen te slopen en om nieuwbouw terplekke te realiseren. Hier worden drie woonkavels uitgegeven en een gemeenschappelijke oprit gemaakt. Ook zal er een afname optreden aan het aanwezige groen op de locatie. In het kader van de ingrepen is het noodzakelijk dit te toetsen aan de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, om daarmee zicht te krijgen of er effecten optreden ten aanzien van beschermde natuurwaarden. Via een quickscan Ecologische Waarden kan worden bepaald of en zo ja welke natuurwaarden er aanwezig (kunnen) zijn terplekke van de locatie.

Op basis van een dergelijk onderzoek wordt eveneens inzichtelijk gemaakt of er noodzaak bestaat voor het uitvoeren van nader soortgericht onderzoek naar het voorkomen van specifieke soorten/soortgroepen.



Figuur 1: Onderzoeks- en ingreepgebied

Onderzoeksmethodiek

De onderzoekslocatie is in zijn geheel doorkruist en onderzocht op het mogelijk aanwezig zijn van beschermde natuurwaarden. Hierbij is gebruik gemaakt van een verrekijker (controle op boomholtes en mogelijke aanwezigheid jaarrond beschermde nesten in bomen), een zaklamp (inspectie mogelijk wegkruipplekken voor vleermuizen of ter inspectie van de schuren op uilen e.d.) en op zicht.

Huidige situatie

In de huidige situatie is er op de locatie een voormalige boerderij woning, met enkele opstallen gelegen. Rondom deze bebouwing ligt een afwisseling van een grazige (al of niet verruigde) grasvegetatie met her en der bloemperken, enkele waterhoudende elementen (voedselrijke 'bospoel' en een min of meer siervijver (met zuurstofpomp), bosschages met een goed ontwikkelde struiklaag, bomenrijen, enkele fruitbomen (halfstam) en aan de oostzijde en zuidzijde een goed ontwikkelde houtsingel. Geheel in het noorden en zuiden (twee landbouwpercelen) waren in 2020 in gebruik als (maïs)akker.

De struik- en boomvegetatie is zeer diverse en tot volledige wasdom ontwikkeld.

Een beeld van de locatie is in onderstaande foto's weergegeven.



Foto 1: De oude (voormalige) boerderij schuur met aan de achterkant het woongedeelte.



Foto 2: Enkele van de te amoveren bijgebouwen.



Foto 3: Zicht op de boerderij vanaf de Rijzenburgseweg.



Foto 4: Vijver met zuurstofpomp.



Foto 5: Voedselrijk bospoel (nog net zichtbaar tussen de takkenril)



Foto 6: In verval geraakte kweekkas.



Foto 7: Halfstam fruitbomen.

Aanwezigheid van soorten

Vaatplanten

Ondanks de sterk verruigde vegetatie en plaatselijk bloemenrijke plekken is het voorkomen van beschermde soorten geheel niet te verwachten. Beschermde vaatplanten hebben zeer specifieke biotopen die hier niet tot ontwikkeling zijn, of geheel ontbreken vanwege specifieke omstandigheden (zoals veengronden, kalkrijke ondergronden). Er kunnen wel bijzondere (niet beschermde) soorten groeien zoals brede wespenorchis en rapunzelklokje.

Ook uit de verspreidingsgegevens van deze soorten is op te maken dat er geen beschermde soorten te verwachten zijn (Bron (onder andere): verspreidingsatlas.nl).

Effecten op beschermde soorten planten en vervolgmaatregelen in het kader van de Wet natuurbescherming (zoals nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag) zijn daarmee niet geheel uit te sluiten.

Broedvogels (al of niet met jaarrond beschermde nesten)

In de vegetatie rondom het gebied en de situatie terplekke van de voormalige boerderij en de opstallen zijn geen nesten of mogelijk geschikte nestlocaties aangetroffen van soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (zoals steenuil, diverse roofvogels, huismus en gierzwaluw). Er zijn wel sporen aangetroffen (uitwerpselen, braakballen en veren) die de aanwezigheid aantonen van kerkuil, zie foto 8 en 9. Dit betreft een soort waarvan nestlocaties en regelmatig gebruikte roestplekken beschermd zijn. Er zijn geen directe aanwijzingen dat de soort er broedt. Meerdere braakballen die zijn aangetroffen waren redelijk vers (één dag oud).



Foto 8: Braakbal kerkuil



Foto 9: Er zijn meerdere veren aangetroffen van de kerkuil in twee schuren (grote schuur van de woonboerderij en een schuur met trekker en materieel)

De begroeiing vormt voor diverse algemeen voorkomende vogelsoorten (tuin- en parkvogels) een zeer geschikt broedbiotoop. Er zijn tijdens het veldonderzoek soorten aangetroffen zoals heggemus, roodborst, merel, koolmees, vink, goudhaan, pimpelmees en winterkoning. De nesten van deze soorten zijn alleen tijdens het broedseizoen (als deze actief gebruikt worden) beschermd. Buiten de broedperiode mogen deze nestlocatie verwijderd worden. Er zijn in enkele bomen nesten aangetroffen die mogelijk door soorten als sperwer in gebruik zijn geweest.

Effecten op broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet in het geheel uit te sluiten, omdat het broedbiotoop optimaal is. Dit geldt voor kerkuil (mogelijke (vrije) broedplek (dus buiten nestkast)) in een van de schuren en mogelijk sperwer (terplekke van de houtsingels).

Om vast te stellen of er gebroed wordt terplekke van de locatie door beide soorten is onderzoek nodig. Dit is op het moment van het tijdstip van de quickscan niet vastgesteld, omdat de broedperiode ten einde was.

Een uitgebreide broedvogelkartering van de overige habitats is niet noodzakelijk. Hiervoor geldt dat werkzaamheden zoveel als mogelijk buiten de broedperiode uitgevoerd dienen te worden om zodoende negatieve effecten te minimaliseren (dus buiten de broedperiode van half maart tot en met half juli), of dat de werkzaamheden starten voorafgaande aan het broedseizoen met doorloop tot binnen het broedseizoen. Door de toename van menselijke activiteiten zullen broedvogels minder snel geneigd zijn om daar dan te nestelen.

Uit de geraadpleegde literatuur blijkt eveneens dat er soorten voor kunnen komen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. De locatie vormt daarnaast een geschikt jachtgebied voor soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, echter neemt het areaal niet dermate af dat het gehele terrein ongeschikt raakt als jachtgebied. Op grond hiervan is het mitigeren van geschikt jachtgebied niet aan de orde.

Grondgebonden zoogdieren

Op en rond het terrein kunnen enkele beschermde zoogdieren voorkomen. Daarvoor zijn de leefomstandigheden zeer gunstig te noemen, zie foto 9. Er is meer dan genoeg dekking voor schuwere soorten (zoals marterachtigen) aanwezig in het gebied (overwoekerde houtstapels en steenstapels).

Er zijn geen holen en/of burchten aangetroffen terplekke van konijnen, vossen en/of dassen. Voorts bevindt zich het terrein buiten het verspreidingsgebied van andere zwaar beschermde soorten grondgebonden zoogdieren. In de bomen zijn geen nesten aangetroffen (en ook zeker niet te verwachten) van eekhoorn.

Het terrein is qua habitat vrij groot. Met name de verruigde delen van het plangebied (met daarin de hout- en steenstapels) vormen een geschikt leefgebied voor bijvoorbeeld hermelijn en wezel. Deze soorten maken gebruik van verruigde terreindelen en haagplantsoen om te huisvesten, zie foto 9 en 10. Gelet op de zeer divers begroeide situatie terplekke vormt de onderzoekslocatie een, op het oog, optimaal leefgebied voor deze soorten.



Foto 10: Overgroeide houtstapels/puinhopen/bouwmaterialen vormen zeer geschikte leefgebieden (verblijfplekken) voor kleine marterachtigen.



Foto 11: Dergelijke plekken zijn op verschillende locaties te vinden op het terrein.

Uit de geraadpleegde literatuur (Atlas van de Nederlandse Zoogdieren en waarneming.nl) blijkt dat er, in het atlasblok waar het terrein in ligt, waarnemingen zijn van wezel en hermelijn. Het kan dan ook niet uitgesloten worden dat het terrein geen onderdeel uitmaakt van het leefgebied van deze soorten.

Het gebied bevindt zich binnen het leefgebied van marterachtigen, zoals, wezel en hermelijn. Onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of deze soorten op de locatie voorkomen. Op basis daarvan kan er gezorgd worden om voor de soort geschikt leefgebied te behouden bij de herinrichting en om een gedegen analyse op te stellen ten aanzien van de effecten op deze soorten.

In het gebied komen verder diverse andere soorten grondgebonden zoogdiersoorten voor. Hierbij moet gedacht worden aan diverse muizensoorten (leefgebied), konijn (foerageergebied) en egel (foerageergebied).

Door zoveel mogelijk rekening te houden met de kwetsbare periode van de soorten kunnen directe effecten op individuen en hun leefomgeving geminimaliseerd en/of voorkomen worden.

Reptielen

Op grond van de aanwezigheid van het habitat is het uitgesloten dat er reptielen voorkomen op de onderzoekslocatie.

Effecten op reptielen zijn op voorhand geheel uit te sluiten. In het kader van de Wet natuurbescherming kan dan ook geconcludeerd worden dat er geen verdere acties noodzakelijk zijn voor deze soortgroep.

Amfibieën

Het gebied vormt in potentie een geschikt terrein voor amfibieën, aangezien er waterhoudende elementen (bospoel en siervijver) gelegen zijn en er een landhabitat (in de vorm van een bebost terrein met een dikke strooisellaag ter overwintering) aanwezig is. Uit de beschikbare waarnemingen (bron: Herpetofauna atlas) blijkt dat er in het betreffende atlasblok soorten voorkomen zoals, kleine watersalamander, bruine kikker, gewone pad en groene kikker (Complex), zie foto 11. Er is tijdens het veldbezoek een gewone pad aangetroffen.



Foto 12: Gewone pad aangetroffen onder een stapel oude dakpannen

De ingrepen terplekke leiden mogelijk tot vernietiging en of negatieve effecten op aanwezige soorten, omdat de aanwezige habitats (poelen en de beboste delen) niet geheel intact blijven. In het kader van de Wet natuurbescherming leidt is het noodzakelijk maatregelen voor te schrijven die negatieve effecten dienen te voorkomen (in de vorm van een werkprotocol). Om uit te sluiten dat er zwaar beschermde soorten voorkomen (zoals poelkikker) is een onderzoek noodzakelijk.

Vleermuizen

De opstallen en de voormalige boerderij vormen voor vleermuizen geen optimale vaste rust- en verblijfplaatsen. De opstallen zelf, zijn niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen, omdat er geen stabiel klimaat heerst en vanwege het ontbreken van geschikte hangplekken.

De voormalige boerderij met woning vormt eveneens geen geschikte locatie voor vleermuizen om als vaste rust- en verblijfplaats dienst te doen. Er zijn geen geschikte in- en uitvliegplekken aanwezig en het dakbeschot zelf is ongeschikt om als zodanig dienst te doen. Inpandig zijn eveneens geen geschikte plekken aanwezig die vleermuizen kunnen benutten om weg te kruipen.

De begroeiing rondom het gehele gebied vormt echter wel een optimaal (mogelijk zelfs primair) jachtgebied van vleermuizen. In deze is het van belang dat deze geheel of zoveel mogelijk intact blijft waardoor er geen aantasting op het foerageergebied van vleermuizen plaats vindt. Indien dit niet tot de mogelijkheid bestaat is een nader onderzoek noodzakelijk naar de omvang en het gebruik ervan door vleermuizen.

Er zijn laanelementen of anderzijds elementen aanwezig terplekke die (onder)deel kunnen uitmaken van een primaire vliegroute van en naar verblijfplaatsen en primaire jachtgebieden.

Effecten op vleermuizen zijn niet geheel uit te sluiten, daar er mogelijk aantasting plaatsvindt op primaire foerageergebieden en vliegroutes. In het kader van Wet natuurbescherming kan gesteld worden dat er wellicht een overtreding van verbodsbepalingen optreden en dat er nog een nader onderzoek benodigd is.



Foto 13: vanwege het zeer groene karakter van het gebied is het mogelijk dat hier sprake is van primaire vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen.

Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Er zijn bloemrijke habitats aanwezig op de onderzoekslocatie die door verschillende soorten (algemeen) voorkomende soorten dagvlinders en overige ongewervelden leefgebied (voortplantingsgebied) vormen. In een van de opstallen zijn tevens overwinterende dagvlinders aangetroffen (zoals dagpauwogen, zie foto 13).

Zwaar beschermde soorten zijn echter niet te verwachten, omdat de leefomstandigheden terplekke niet optimaal zijn, of omdat het verspreidingsgebied niet strekt tot de onderzoekslocatie.



Foto 14: Overwinterende dagpauwogen

Effecten op beschermde dagvlinders en overige ongewervelden treden in elk geval niet op.

De aanwezige waterelementen kunnen voorts fungeren als voortplantingsplek voor enkele algemeen voorkomende soorten libellen. Gelet op de ontwikkelde habitats (en de soortverspreiding van beschermde soorten) is het aanwezig zijn van beschermde soorten geheel uit te sluiten. Uit de beschikbare literatuur (de dagvlinders van Nederland, de Nederlandse Libellen atlas) blijkt eveneens niet dat er zeldzame en/of beschermde soorten te verwachten zijn.

Conclusies

- ✚ Op de onderzoekslocatie zijn mogelijk jaarrond beschermde nesten van vogels aanwezig en/of te verwachten (sperwer en kerkuil). Nader onderzoek naar de functie van het gebied en de bebouwing is noodzakelijk om een gedegen uitspraak te kunnen doen naar eventuele negatieve effecten;
- ✚ De voormalige boerderij, woonhuis en de opstallen vormen geen geschikte locatie als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen, echter omdat er wel sprake kan zijn van een primair

foerageergebied en mogelijk primaire vliegroutes zal hiervoor nader onderzoek dienen plaats te vinden om uit te sluiten dat er geen effecten zijn op vleermuizen en om daarmee een gedegen uitspraak te kunnen doen inzake het mogelijk overtreden van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

- ✚ De locatie vormt in potentie geschikt leefgebied voor marterachtigen zoals hermelijn en wezel. Effecten op deze soorten zijn dan ook niet uit te sluiten en dient nader onderzocht te worden.
- ✚ Er kunnen en komen diverse (algemeen voorkomende) soorten amfibieën voor binnen de begrenzing en in de waterhoudende elementen (poel en vijver) en de beboste delen (landhabitat). Nader onderzoek naar het voorkomen van zwaar beschermde soorten (poelkikker) achten wij dan ook noodzakelijk om een gedegen uitspraak te kunnen doen in relatie met de Wet natuurbescherming.
- ✚ Daarnaast dienen de meest versturende werkzaamheden (sloop en nieuwbouw) werkzaamheden buiten de kwetsbare periode van en broedvogels uitgevoerd moeten worden. Deze kwetsbare periode loopt van grofweg van februari tot en met half juli (vogels amfibieën en algemeen voorkomende zoogdieren).

Vervolg

Uit de bouwplannen blijkt dat er slecht zeer beperkt sprake is van aantasting van de aanwezige habitats.:

- ✚ de poelen blijven geheel intact en
- ✚ ook de hoge houtopstanden en
- ✚ de overwoekerde bouwmaterialen/pallets/puinhopen blijven geheel intact, waardoor deze ecologische meerwaarde voor de omgeving mee genomen en behouden blijft voor de directe omgeving en de regio.

Resume

Op basis van de conclusies en op basis van het feit dat er met het bouwplan diverse zaken behouden blijven valt te concluderen dat:

- ✚ nader onderzoek naar de functie van het terrein voor sperwer en kerkuil niet noodzakelijk is, mits de werkzaamheden buiten de broedperiode uitgevoerd worden van sperwer, om de vogels niet te verstoren; en met dien verstande dat er minimaal 2 kerkuilenkasten geplaatst worden ten behoud van de roestplek.
- ✚ nader vleermuizen onderzoek naar de functie van het gebied als jachtgebied en vliegroutes is niet noodzakelijk, omdat er nauwelijks aantasting is van dit foerageergebied, waardoor geconcludeerd mag worden dat er geen afbreuk gedaan wordt aan de staat van instandhouding van essentieel jachtgebied en dat daarmee geen negatieve effecten optreden ten aanzien van lokaal aanwezige vleermuispopulaties.
- ✚ nader onderzoek naar de aanwezigheid van kleine marterachtigen (wezel en hermelijn) is vanwege het behoud van leefgebied niet aan de orde;
- ✚ vanwege het behoud van de poel en de strooisellagen blijft leefgebied voor amfibieën gegarandeerd aanwezig.
- ✚ Het wel aan de orde is om een werkprotocol/voorschrift op te stellen om bovenvermelde zaken geregeld te krijgen op papier, zodat een en ander vastgelegd is met de betreffende ecooloog in relatie tot de vigerende natuurwetgeving en beleidsregels.